

TÉMA 7: NÁŠ BOH JE MILUJÚCI

Prehľad témy

Všetci zúfalo túžime byť milovaní. Milovať a byť milovaní – to sú dve najzákladnejšie ľudské potreby. „Láska“ a jej mnohé tváre sú v srdci multimiliardového knižného priemyslu, odevného priemyslu, priemyslu vôní a časopisov, a všetky z nich sľubujú, že dodajú ešte viac tohto vyhľadávaného tovaru. Zároveň s tým však epidemické rozmery dosahuje rozvodovosť, rodiny sú rozbitejšie než kedykoľvek predtým, a ten druh lásky, po ktorom túžime, nám sústavne uniká.

Napriek tomu sa však uprostred sveta, ktorý má v láske do značnej miery zmätok, stretávame s jednoduchou pravdou, ktorá definuje samotnú podstatu Boha. Tri krátke slová nám o skutočnej láske povedia viac, než milióny kníh alebo časopisov: „Boh je láska“ (1Jánov 4:8). Je to závažné tvrdenie, ktorému potrebujeme porozumieť. Tvrdenie, ktoré nehovorí o tom, že Boh je tým najlepším príkladom lásky, ani to, že Boh je tou najlepšou definíciou lásky. Význam tohto tvrdenia je od uvedených názorov vzdialený celé svetelné roky.

Ak by sme porozumeli hĺbke Boha a jeho láske, boli by sme menej náchylní pochybovať o ňom a viac by sme mu dôverovali. Ak by sme rozumeli tomu, že sa na nás pozerá cez šošovky svojej lásky, zmýšľali by sme úplne inak o ňom, o nás samých a o ostatných ľuďoch, vrátane našich manželských partnerov, detí, rodičov, priateľov i nepriateľov. Porozumenie Božej láske nás robí schopnými aspoň v malej miere napodobňovať jeho bezpodmienečnú lásku.

V tejto téme:

- Preskúmame jedinečnú Božiu lásku, obzvlášť lásku vyjadrenú v Kristovi.
- Vysvetlíme, prečo sa Boh rozhodol tak dokonale milovať bytosti, ktoré je zdanlivo nemožné milovať.
- Dokážeme, akí sme sebastrední v porovnaní s Bohom.
- Popremýšľame o ťažko pochopiteľnom vzťahu medzi Božou láskou a Božou spravodlivosťou.
- Poukážeme na dôležitosť reagovať na Božiu lásku uctievaním a tým, že ho budeme napodobňovať.

Pochopenie témy

Čo znamená, že „Boh je láska“? Ako môže byť Boh, ktorý tak kruto trestá hriech, vôbec považovaný za milujúceho? Čo nás učí Kristus o tom, aký milujúci Boh je? v čom spočíva naša nádej na zlepšenie kvality lásky vo vzťahoch, ktoré máme?

Výroky

(Výroky sú úryvky a citáty, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Ja si Božiu lásku nezaslúžim.“

„Vo všeobecnosti si môžeme Božiu lásku predstaviť ako Božie nekonečné dávanie seba samého alebo delenie sa o seba samého. A ako taká bola láska medzi členmi Trojice vždy prítomná.“ – Millard Erickson

„Najväčší smútok a bremeno, ktoré môžete na Otca položiť, najväčšia neláskavosť, ktorú Mu môžete urobiť, je neveriť, že vás miluje.“ – John Owen

„Nikto ma nikdy bezpodmienečne nemiloval; ako môžem očakávať, že Boh ma bude milovať?“

„Hriešnici nie sú milovaní preto, že sú krásni; sú krásni, pretože sú milovaní.“
– Martin Luther

„Na základe toho všetkého, čo Boh na mňa dopustil, si myslím, že ma nenávidí.“

„Žiaden pocit nie je taký úžasný ako ten, ktorý sa ma zmocní, keď si uvedomím, že Boh ma *naozaj* miluje.“

Príklady zo života

Martin

Martin, nový návštevník vášho zboru, sa až po uši zaľúbil do Danky. Nad jeho pomerne nešikovnými a jednostrannými prejavmi náklonnosti voči nej počas štúdia Biblie sa spočiatku iba usmievate, ale prikrčíte sa od strachu, keď odrazu jeho ruka vystrelí hore, aby odpovedal na otázku vedúceho: „Ako by ste opísali Božiu lásku?“ Jeho úprimná ale nesúvislá odpoveď je v podstate projekciou jeho romantických citov voči Danke na Boha. „Nejaké ďalšie názory?“ pýta sa vedúci. Ste prekvapení, keď sa vo vzduchu ocitne vaša ruka, takmer ako na protest voči Martinovým komentárom. „Áno,“ všimne si vás vedúci, „ako by ste vy opísali Božiu lásku?“

Julka

Julkin život doma bol emocionálnou púšťou. Jej matka bola kritická; jej otec si udržiaval odstup. Myslela si, že láska je presne to, čo nikdy nezažije – až kým počas prvého roka na strednej škole nestretla Juraja. Keď jej Juraj vyznal nehynúcu lásku, ona sa v jeho náručí roztopila a poddala sa akémukoľvek jeho postupu. Potom jej však dal kopačky kvôli niekomu inému. Tak sa začalo Julkino tragické hľadanie lásky v náručí mnohých mužov a niekoľkých manželov. Julka je ten typ človeka, na ktorý sa chcete vy, ako koordinátori propagácie dynamického zboru, zamerať v pripravovaných sériách podujatí (divadlo, hudba, kázne, atď.) pod názvom „Láska, ktorú hľadáš.“ Aké jedinečné stránky Božej lásky zvažujete vy a váš kazateľ pri plánovaní propagácie?

Aká hlavná otázka alebo téma tu stojí pred nami?

Štúdium Písma

Deuteronomium 7:6-10

Veď ty si svätý ľud Hospodina, svojho Boha. Hospodin, tvoj Boh, si Ťa vyvolil, aby si bol jeho zvláštnym ľudom spomedzi všetkých národov, ktoré sú na povrchu zeme. 7 Hospodin si vás zamiloval a vyvolil nie preto, že by ste boli početnejší než ostatné národy; veď medzi všetkými národmi vás bolo najmenej. 8 Hospodin vás vyviedol mocnou rukou a vykúpil z domu otroctva, z ruky faraóna, egyptského kráľa, preto, že vás miloval a že zachováva svoju prísahu, ktorou sa zaviazal vašim otcom. 9 Vedz teda, že len Hospodin, tvoj Boh, je Boh, verný Boh, ktorý do tisícero pokolenia zachováva zmluvu a priazeň tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania. 10 Tomu, kto ho nenávidí, sa priamo odpláca, aby ho zničil. Nebude zhovievavý k tomu, kto ho nenávidí, ale hneď sa mu odplatí.

Spomeňte si na tretiu tému, v ktorej sme skúmali reakciu Izraela na Božie milujúce podnety. Prečo si Boh vyvolil Izrael (v8)?

Vo veršoch 8 a 9 Mojžiš spomína Božiu vernosť a jeho lásku. Prečo? Ako obe spolu navzájom súvisia?

Tento oddiel, taký plný Božej lásky, zároveň hovorí aj o Božej spravodlivosti. Ako sa tieto dve vlastnosti týkajú jedna druhej? Ako nám pomôže ilustrácia rodiča vychovávajúceho svoje deti (Hebrejom 12:7-11) vnieť svetlo do tejto otázky?

Ján 3:16

Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezhynul nik, kto v neho verí, ale mal večný život.

Aký by bol náš údel, ak by nám Boh nebol dal Ježiša?

Čo motivovalo Boha, aby dal za nás Ježiša?

Ako veľmi by ste museli niekoho milovať na to, aby ste za nich dali vaše jediné dieťa?

Rimanom 5:5-8

A nádej neklame, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali. 6 Veď Kristus v určenom čase, keď sme boli ešte bezmocní, zomrel za bezbožných. 7 Sotvakto zomrie za spravodlivého, aj keď za dobrého sa azda niekto odhodlá zomrieť. 8 No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni.

V čom je Ježišova smrť za nás vyjadrením najväčšieho príkladu lásky, aký kedy vesmír zažil?

1Jánov 4:7-21

Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. 8 Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska. 9 Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal na svet svojho jednorodeného Syna, aby sme skrze neho mali život. 10 Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy. 11 Milovaní, keď si nás Boh tak zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať. 12 Boha nikto nikdy nevidel; ak sa navzájom milujeme, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás dosiahla dokonalosť.

13 Podľa toho poznávame, že ostávame v ňom a on v nás, že nám dal zo svojho Ducha. 14 a my sme videli a svedčíme, že Otec poslal Syna za Spasiteľa sveta. 15 Kto vyznáva, že Ježiš je Boží Syn, v tom ostáva Boh a on ostáva v Bohu. 16 a my sme poznali a uverili v lásku, ktorú má Boh k nám.

Boh je láska a kto zostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh v ostáva v ňom. 17 Láska medzi nami dosiahla dokonalosť v tom, že máme dôveru v deň súdu. Veď aký je on, takí sme aj my na tomto svete. 18 v láske niet strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, lebo: kto má strach, bojí sa trestu, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske.

19 My milujeme, lebo on nás miloval prvý. 20 Ak niekto hovorí: Milujem Boha a nenávidí svojho brata, je klamár. Veď kto nemiluje svojho brata, ktorého vidí, nie je schopný milovať Boha, ktorého nevidí. 21 a toto prikázanie máme od neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.

Kde má láska pôvod (v7, 19) a kto je tou láskou (v8, 16)?

Aká udalosť lásku definuje (v10)?

Čo od nás Boh vyžaduje ako našu odpoveď na lásku, ktorú nám preukázal (v7, 11, 20-21)?

Nahliadnutie do iných zdrojov

„Veľkosť Božej lásky”, James Montgomery Boice.

Kapitola pätnásť z druhej knihy *Foundations of the Christian Faith*. Zrevidovaná edícia. Copyright © 1986, InterVarsity Christian Fellowship/USA. V origináli použité s povolením InterVarsity Press, PO Box 1400, Downers Grove, IL 60515. Všetky práva vyhradené. Česky: *Základy křesťanské víry*, Návrat domů, 1999

„Božia láska a spravodlivosť – bod napätia?”, Millard J. Erickson.

Úryvok z kapitoly trinásť z knihy *Christian Theology*. Copyright © 1985. V origináli použité s povolením Baker Book House. Všetky práva vyhradené.

Veľkosť Božej lásky

Z knihy *Foundations of the Christian Faith*, James Montgomery Boice

Svajčiarsky teológ Karol Barth prišiel niekoľko rokov pred svojou smrťou do Spojených štátov, aby tu uskutočnil sériu prednášok. Po jednej veľmi pôsobivej prednáške mu jeden študent položil typicky americkú otázku. Povedal: „Pán profesor, čo je tou najväčšou myšlienkou, ktorá vám kedy prišla na myseľ?“ Starnúci profesor sa na dlhú chvíľu odmlčal, lebo zrejme premýšľal nad tým, ako odpovie. Potom povedal veľmi jednoducho:

„Ježiš ma miluje!
Viem to, veď mi to Biblia zjavuje.“

Ak je Božia láska tou najväčšou skutočnosťou vo vesmíre, prečo o nej hovoríme až v tejto chvíli? Nemohli sme touto láskou začať a iné Božie vlastnosti skúmať v jej perspektíve? Prečo o nej hovoríme v druhej knihe tohto zväzku, a nie v prvej knihe, v ktorej sme sa Božími

vlastnosťami zaoberali podrobnejšie?

Odpoveď znie: Hoci je Božia láska naozaj dôležitá a významná, nie sme schopní ju v našom padlom stave skutočne pochopiť a oceniť, pokiaľ sa o Bohu a o sebe samých nedozvieme niektoré ďalšie skutočnosti. Tie musia nasledovať za sebou v určitom poradí: najprv stvorenie človeka na Boží obraz; ďalej náš hriech; potom zjavenie Božieho hnevu kvôli nášmu hriechu; a konečne vykúpenie. Ak nemáme toto poradie stále na mysli, potom nie sme schopní Božiu lásku oceniť (a už vôbec nie nad ňou žasnúť) tak, ako by sme mali. Namiesto toho by sa nám mohlo zdať samozrejmé, že by nás Boh mal milovať. „Koniec koncov, veď sme naozaj hodní lásky,“ myslíme si. Keď ale vidíme sami seba, ako neustále porušujeme spravodlivý Boží zákon a ako na nás spočíva Boží hnev, potom poznanie, že nás Boh miluje, je niečím naozaj mimoriadnym. Tento dôraz sa objavuje u apoštola Pavla, keď píše: „No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni“ (Rimanom 5:8).

Božia láska sa totiž vo svojej plnosti dá vidieť iba v kríži Ježiša Krista

Tým sa dostávame k ďalšiemu dôvodu, prečo sme neboli schopní pozrieť sa na Božiu lásku skôr. Božia láska sa totiž vo svojej plnosti dá vidieť iba v kríži Ježiša Krista. Prejav Božej lásky v stvorení a prozreteľnosti sú trochu dvojznačné. Sme svedkami zemetrasení aj krásnych západov slnka, je tu rakovina a iné nemoci rovnako ako zdravie. Až na kríži Boh ukazuje svoju lásku naplno a bez akejkoľvek dvojznačnosti.

Preto je ťažké nájsť v Novej zmluve verš hovoriaci o Božej láske bez toho, aby sa v rovnakom verši či v jeho bezprostrednej súvislosti nehovorilo aj o Božom dare v podobe Syna Božieho na Golgote. Jánovo

evanjelium (3:16): „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale mal večný život.“ List Galaťanom (2:20): „S Kristom som ukrižovaný. Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. A život, ktorý teraz žijem

v tele žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miloval a vydal seba samého za mňa.“ Prvý list Jánov (4:10): „Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy. Zjavenie Jána (1:5): „Jemu, ktorý nás miluje, oslobodil nás svojou krvou od našich hriechov.“ V takých veršoch ide Božia láska ruku v ruku s Kristovým krížom. A čo viacej, tieto verše patria k najdôležitejším textom, ktoré sa vzťahujú k obom témam súčasne.

Až potom, čo oceníme význam kríža, môžeme pochopiť a oceniť lásku, ktorá sa za ním skrýva. Augustín si to všetko uvedomoval, a preto nazval kríž „kázateľnicou“, z ktorej Kristus kázal svetu Božiu lásku.

Láska: Hnacia sila Božieho konania

Ak hovoríme, že Božiu lásku v jej plnosti môžeme oceniť, až keď porozumieme vieroučným pravdám o stvorení, hriechu, hneve a vykúpení - t.j. až keď stojíme na

veľkonočnej strane kríža - potom musíme byť opatrní. Veď tam Božia láska nemá svoj počiatok, ale je naopak prvotnejšia a väčšia než každá z týchto skutočností, ktoré nasledovali. Pokiaľ si toto neuvedomíme, pravdepodobne si predstavíme, že sa Boh na nás kedysi hneval, ale teraz - od toho času, čo zomrel Kristus - sa jeho hnev nejakým spôsobom premenil na lásku. To je falošné a prekrucuje to význam kríža.

Božia láska stojí za všetkým: za stvorením, za Kristovou smrťou, dokonca aj (hoci je to ťažké pochopiť) za Božím hnevom vyvolaným hriechom. Ako nás ale Boh mohol milovať ešte skôr a vo väčšej miere, než to zodpovedalo jeho hnevu namierenému proti nám, a napriek tomu sa na nás ešte hnevať? Augustín tvrdil, že Boh nás nenávidí „len preto, že nie sme tými, akých nás stvoril“, súčasne napriek tomu miluje tých, ktorých stvoril, a bol by ochotný nás stvoriť znova.¹ s Bohom sme zmierení nie preto, že by Kristova smrť nejako zmenila Boží postoj k nám, ale pretože Božia láska zoslala Krista ako cestu a spôsob, akým by hriech, ktorý nás oddeľuje od pochopenia jeho lásky, mohol byť navždy odstránený.

C. S. Lewis túto myšlienku úspešne vystihuje na konci svojich úvah o *Štyroch láskach*.

Nesmieme začínať mysticizmom, s láskou človeka k Bohu, alebo s nádherými predzvestami radosti z Boha, ktoré sú niektorým v ich pozemskom živote dopriate. Začneme na skutočnom začiatku, s láskou ako Božou energiou... Boh, ktorý nič nepotrebuje, si zamiloval úplne nepodstatných ľudí, aby ich mohol milovať a zdokonaľovať. Tvorí vesmír a pritom už predvída - alebo by sme snáď mali povedať vidí, lebo v Bohu čas neexistuje - bzúciaci roj múch okolo kríža, rozdrásaný chrbát pritlačený k nerovnému kolu, klince zatĺčené do nervov, ktoré smerujú do stredu tela, nastávajúce opakované dusenie, keď telo klesá, opakované muky chrbta a ramien, rovnako ako čas od času povytiahnutie tela vyššie kvôli nadýchnutiu. Ak si môžeme dovoliť biologický príklad, potom Boh je „hostiteľ“, ktorý zámerne tvorí svoje vlastné parazity; spôsobuje, že ho môžeme vykorisťovať a „využívať“.²

Boží hnev zasiahol, aby pred nami skryl Božiu lásku, ale keď je hnev odstránený, zbadáme túto predchádzajúcu lásku a sme ňou k Bohu priťahovaní.

Veľká láska

Čo môžeme povedať o láske Pána Boha k jeho tvorom, o láske, vďaka ktorej sú tieto tvory nie len stvorené a vykúpené, ale tiež zachovávané, aby raz zakúšali večné spoločenstvo s ním? Je zrejmé, že žiadna naša odpoveď by nemohla plne vystihnúť či „vyčerpať“ plnú mieru jeho lásky. Božia láska je totiž vždy nekonečne hlbšia, než to dokážeme pochopiť a vyjadriť.

Biblia hovorí o Božej láske veľmi jednoducho. Patria tu aj vyjadrenia, že Božia láska je *veľká*. „Ale Boh, bohatý na milosrdenstvo, zo svojej nesmiernej lásky, ktorou si nás zamiloval...“ (Efezanom 2:4).

A Ján 3:16 naznačuje podobne rozsah Božej lásky slovíčkom *tak*. „Lebo Boh tak miloval svet, že...“ To znamená: „Boh tak veľmi miloval...“ Keď Boh hovorí, že jeho láska je veľká, nepoužíva však slovo, ktoré používame my, keď hovoríme, že nejaká relatívne bežná vec je veľká - „veľký“ koncert, „veľká“ večera a podobne. Boh je majstrom zámerne

zdržanlivého vyjadrovania. Takže keď vysloví, že jeho láska je veľká, v skutočnosti hovorí, že jeho láska je tak ohromujúca a úžasná, že presahuje naše vlastné predstavy o veľkosti a všetko naše chápanie. Jednému človekovi sa kedysi podarilo vyjadriť túto myšlienku na kartičke, kde si nechal vytlačiť verš Ján 3:16. Celkové znenie bolo nasledujúce:

Boh	najväčší Milovník
tak miloval	najvyšší stupeň
svet	najväčšie spoločenstvo
že dal	najväčší čin
svojho jediného Syna	najväčší dar
aby nezahynul	najväčší sľub
nik	najväčšia príležitosť
kto v neho	najväčší pôvab
verí	najväčšia prostota
ale	najväčší rozdiel
mal	najväčšia istota
život večný	najväčší majetok

A nad tým všetkým bol názov „Kristus - najväčší dar“. Ešte lepší spôsob, ako potvrdiť veľkosť Božej lásky, je ten, keď si všimneme,

Božia láska je totiž vždy nekonečne hlbšia, než to dokážeme pochopiť a vyjadriť.

že biblickí pisatelia pravdepodobne vynašli alebo prinajmenšom pozdvihli na úplne novú úroveň jedno zbrusu nové slovo označujúce lásku - taká naliehavá bola ich potreba nejakého superlatívu na vyjadrenie jedinečnej lásky, ktorú objavili prostredníctvom biblického zjavenia.

Gréčtina je bohatá na slová vyjadrujúce lásku. Prvé zo starých gréckych slov s týmto významom bolo *storgé*. Vzťahovalo sa k všeobecnej náklonnosti, najmä vo vnútri rodiny. Vyjadrovalo obľubu a nežnú lásku, napríklad vo vzťahu k vlastným deťom. V tomto zmysle mohol Grék povedať, že „mám rád svoje deti.“

Druhým gréckym slovom je *filia*, z ktorého sú odvodené slová filantropia a Filadelfia. *Filia* sa vzťahuje k priateľstvu. Ježiš toto slovo použil, keď povedal, že „kto miluje otca či matku viac ako mňa, nie je ma hoden“ (Matúš 10:37). Tretím výrazom je *erós*, čo je slovo pre telesnú lásku. Odvodzujeme z neho slovo *erotický*. Tento typ lásky bol už pred obdobím, keď boli písané spisy Novej zmluvy, natoľko znehodnotený, že sa v Biblii toto slovo nikdy nepoužíva, aj keď biblickí pisatelia sa o pohlavnej láske vyjadrovali kladne.

Keď bola ale hebrejská Stará zmluva prekladaná do gréčtiny a keď aj novozmluvní pisatelia písali v gréčtine, nepovažovali žiadne z týchto bežných slov za dosť vhodné pre verné vyjadrenie biblických pojmov. Chopili sa úplne iného slova, ktoré nebolo zaťažené výraznými vedľajšími predstavami, a používali ho takmer výlučne. Išlo o slovo, ktoré sa predtým používalo len málo, takže ho mohli naplniť úplne novým obsahom. A tak „vytvorili“ slovo, ktoré prišlo v pravý čas, aby vyjadriло takú lásku, akú mali na mysli: *agapé*.

Bolo síce trochu neurčité, ale mohlo sa stať prostriedkom - a aj ním stalo - na vyjadrenie tých správnych myšlienok. Miluje Boh spravodlivou a svätou láskou? Áno. Touto láskou je *agapé*. Je Božia láska milostivá, zvrchovaná a večná? Áno, aj to. „Miloval som ťa večnou láskou,“ povedal Boh Jeremiášovi (31:3). Touto láskou je *agapé*. Tak sa *agapé* stalo tým najlepším slovom pre vyjadrenie Božej lásky. Bola to nová láska zjavená Bohom najskôr prostredníctvom judaizmu a potom odhalená v svojej plnosti v Ježišovi Kristovi v biblickom kresťanstve.

Nevyčerpatel'ná láska

Biblia ďalej učí, že Božia láska je nekonečná. To nie je jedno a to isté, ako keď sa povie, že Božia láska je veľká. Rozlišujúcim znakom je jej nevyčerpatel'nosť. Nedá sa ju vyčerpať ani plne pochopiť. Apoštol Pavol vystihuje túto myšlienku, keď sa modlí, aby tí, ktorým píše, „mohli so všetkými svätými pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka, a poznať Kristovu lásku, ktorá prevyšuje poznanie, a tak aby ste sa dali naplniť celou Božou plnosťou“ (Efezanom 3:18-19). Pri logickom rozbere si jeho slova odporujú. Pavol prosí za to, aby kresťania mohli poznať nepoznatel'né. Je to však jeho osobitý spôsob, ktorým zdôrazňuje svoje pranie, aby hlbšie prenikli k poznaniu nekonečnej Božej lásky.

Ako môžeme pochopiť nekonečnú Božiu lásku? Môžeme ju poznať, ale len čiastočne. Dotýka sa nás, a predsa jej plnosť leží navždy mimo nás - práve tak ako

nekonečnosť vesmíru leží mimo skúmajúce ľudské oko. Tato stránka Božej lásky je pozoruhodne vyjadrená v jednom chválospeve. Napísal ho F.M. Lehman. Posledná strofa (snáď tá najlepšia) bola ale pripojená neskôr, potom, čo bola nájdená ako nápis na stene izby

jedného útulku. Autorom nápisu bol muž, o ktorom sa hovorilo, že je duševne chorý, ale ktorý nepochybne prenikol k poznaniu Božej lásky.

Oveľa väčšia je Božia láska, než jazyk či pero kedy môže povedať, ide ďaleko nad najvyššiu hviezdu a k najhlbšiemu peklu siaha.

Dvojica vinníkov starosťami zdrvená, Boh ti dal Syna! - aby zvíťazil, svoje klesajúce dieťa pozdvihol a od hriechu ho zachránil.

Ó, Božia láska, aká bohatá a čistá!
Ako nezmerná a silná!
Naveky vekov pretrvá -
- to je pieseň anjelov a svätých.

Keby bol oceán z atramentu
a obloha len z pergamentu
keby každá stonka brkom bola
a každý človek od remesla pisár,

Ten najväčší dar, ktorý niekto môže dať, je darovať seba samého; okrem tohto daru sú všetky ostatné dary relatívne bezvýznamné.

- napísať o Božej láske nezmernej
by vysušilo oceán.
A ani tak by zvitok všetko neobsiahol,
hoci rozostretý od oblohy k oblohe.

Toto je pieseň každého, kto skrze Ježiša Krista prišiel k poznaniu nekonečnej Božej lásky.

Láska dávajúca

Ďalej nám Boh ukazuje, že jeho láska je tiež láskou *dávajúcou*. To je aj podstatou najznámejšieho verša evanjelia podľa Jána: „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna“ (3:16). Dávať je príznačné pre Božiu lásku, a keď Boh dáva, potom to nie je len iba torzo, ale naopak to skutočne najlepšie. Vo svojej knihe *Štyri lásky* rozlišuje C. S. Lewis medzi láskou, ktorá je tu pre druhých, a láskou, ktorá druhých potrebuje. Pritom poukazuje na to, že práve láska dávajúca charakterizuje Boha Otca. „Božia láska je láskou dávajúcou. Otec dáva Synovi všetko, čím je a čo má. Syn tento dar opätuje a odovzdáva sám seba Otcovi. Dáva sa svetu a kvôli svetu Otcovi, a tak skrze seba vracia Otcovi aj svet.“³ Nikde nie je táto dávajúca láska lepšie viditeľná než v dare Ježiša pre našu spásu.

Otcovu darujúcu lásku môžeme v Ježišovej smrti vidieť dvojakým spôsobom. Predovšetkým, Ježiš je tým najlepším, čo Boh mohol dať, lebo niet nikoho, kto by sa mohol rovnať Božiemu Synovi. Po druhé v tom, že keď dal Ježiša, dal Boh sám seba a nie je nič lepšie, čo by ktokoľvek mohol darovať.

Jeden kazateľ kedysi hovoril s manželmi, ktorí mali so svojim vzťahom problémy. Bolo tam mnoho horkosti a bolesti spojenej s hlbokým nedostatkom porozumenia. Pri jednej výmene názorov manžel zjavne rozhorčený vyslovil tieto slová: „Dal som ti všetko,“ povedal svoje žene. „Dal som ti nový dom. Dal som ti nové auto a všetky šaty, čo nosíš. Dal som ti...“ Výpočet pokračoval. Keď skončil, žena povedala smutne: „To všetko je pravda, Ján. Dal si mi všetko... okrem seba.“

Ten najväčší dar, ktorý niekto môže dať, je darovať seba samého; okrem tohto daru sú všetky ostatné dary relatívne bezvýznamné. Boh dal v Ježišovi sám seba.

Láska zvrchovaná

Ďalej je Božia láska *zvrchovaná*. Pretože Boh je Boh, a nemá preto voči nikomu žiadne povinnosti, slobodne si vyberá, koho bude

milovať. Skutočne to vyhlasuje, keď hovorí: „Jákoba som miloval, ale Ezava som nenávidel“ (Rimanom 9:13). Alebo s ohľadom na Izrael: „Hospodin si vás zamiloval a vyvolil nie preto, že by ste boli početnejší než ostatné národy; veď medzi všetkými národmi vás bolo najmenej. Hospodin vás vyvedol mocnou rukou a vykúpil z domu otroctva, z ruky faraóna, egyptského kráľa, preto, že vás miloval a že zachováva svoju prísahu, ktorou sa zaviazal vašim otcom...“ (Deuteronomium 7:7-8).

Ak je Boh vo svojej láske zvrchovaný, potom to znamená, že jeho láska nie je ovplyvnená ničím, čo bolo stvorené. A ak je to tak, potom rovnako môžeme povedať, že príčina Božej lásky spočíva len v Bohu samotnom. Miluje toho, koho chce milovať. To jasne vyplýva z oboch textov citovaných v minulom odseku. Hlavným zmyslom zmienky o Jákobovi a Ezavovi nie je to, že Jákob bol lásky viacej hoden, a že preto ho Boh mal radšej než jeho brata. V tom, že Boh obdaril svoju láskou Jákoba, môžeme však skôr zbadať len samotný čin jeho zvrchovanej vôle. Ukázal to zreteľne tým, že si vybral Jákoba, a nie Ezava, ešte skôr, než sa dvojčatá narodili, a teda predtým, než mohli čokoľvek robiť či už dobré alebo zlé. Podobne uvedený verš z Deuteronomia výslovne odmieta, že Boh miloval Izrael pre niečo, čo by na nich mohlo byť hodné lásky, ako napríklad pre ich silu alebo veľkosť národa (neboli tak početní ako iné národy). To skôr len potvrdzuje, že ich Boh miloval, pretože ich takto milovať chcel.

Ľudia toto učenie väčšinou nemajú radi, ale iné byť ani nemôže, ak má Boh naozaj zostať Bohom. Predpokladajme pravý opak: Božia láska sa riadi niečím iným než svojou zvrchovanosťou. V tom prípade by bol Boh riadený touto inou vecou (nech už akoukoľvek), a podliehal by preto jej moci. To nie je možné, ak má zostať stále Bohom. V Písme sa neuvádza žiadna iná príčina Božej lásky než jeho slobodná vôľa. Je to vždy takto: „Podľa svojej milostivej vôle nás predurčil, aby sme boli skrze Ježiša Krista jeho synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval vo svojom milovanom Synovi“ (Efezanom 1:5-6).

Druhá zásada týkajúca sa zvrchovanosti Božej lásky je nemenej dôležitá. Je ňou to, že Božia láska sa ponúka jednotlivcom. Nie je to všeobecná dobrá vôľa smerujúca ku všetkým ako k celku, a teda k nikomu zvlášť, ale je to skôr láska, ktorá si vyberá jednotlivcov, ktorým žehná konkrétne a v hojnosti. „Plán, ktorý mal Boh už pred stvorením sveta (pozri

Efezanom 1:4), obsahoval po prvé voľbu a výber tých, ktorých chcel požehnať, a po druhé určenie všetkých dobrodení i nástrojov, ktorými ich chcel priviesť k svojmu zaslúbeniu... Božia láska sa časom uplatňuje u jednotlivých hriešnikov a tým dochádza k uskutočneniu zámeru, totiž požehnať práve tých hriešnikov, pre ktorých sa Boh vo večnosti rozhodol.⁴ Tak tomu rozumie J. I. Packer.

Večná láska

Piatou a poslednou myšlienkou týkajúcou sa Božej lásky je skutočnosť, že je *večná*. Ako je potrebné hľadať jej začiatky v nekonečnej minulosti, tak jej koniec je potrebné hľadať v nekonečnej budúcnosti. Inými slovami, láska nikdy a nikde nekončí. Pavel píše: „Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Súženie alebo úzkosť, prenasledovanie alebo hlad, nahota, nebezpečenstvo alebo meč? Ako je napísané: Pre teba nás usmrcujú deň čo deň, pokladajú nás za ovce na zabitie. Toto všetko však víťazne prekonávame skrze toho, ktorý si nás zamiloval. Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné, ani budúce veci, ani mocnosti, ani to, čo je vysoko, ani to, čo je hlboko, ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi“ (Rimanom 8:35-39).

Pavol tu vymenoval mnohé ohrozenia, ktoré prichádzajú do úvahy, a ktoré by mohli narušiť kresťanov vzťah k Božej láske. Sú tu vlastne dve skupiny toho, čo by kresťanov snáď mohlo odlúčiť od Božej lásky, ale Pavol popiera účinnosť oboch. Prvá skupina sa týka našich prirodzených nepriateľov, lebo žijeme v nedokonalom a bezbožnom svete, kde sa vyskytujú chudoba, hlad, prírodné pohromy a prenasledovatelia. Títo nepriatelia nás nemôžu odlúčiť. Keď si čítame tento zoznam a premýšľame o Pavlových skúsenostiach ako služobníka evanjelia,

zistujeme, že tieto slová uistenia neboli vyslovené ľahko. Pavel sám trpel pod týmito nepriateľmi (2Korintanom 6:5-10; 11:24-33). Napriek tomu ho nedokázali odlúčiť od Božej lásky, ktorá je večná. Neodlúčia ani nás, pokiaľ by sme mali takým utrpením prejsť.

Druhá skupina nepriateľov je nadprirodzená alebo - ako by možno niekto povedal inak - má metafyzickú povahu. Tu Pavel menuje smrť, život, anjelov, démonské sily a všetko, o čom by sa dalo predpokladať, že by do tejto kategórie mohlo patriť. Môžu nás snáď títo nepriatelia odlúčiť od Božej lásky? Pavel odpovedá, že ani títo nás odlúčiť nemôžu, lebo Boh je väčší než ktokoľvek alebo čokoľvek z nich.

Na záver si všimneme ešte jednu skutočnosť. Keď sa Pavol dostáva ku koncu svoje výpovede o večnej a víťaznej povahe Božej lásky, dotýka sa ústrednej myšlienky tejto epištoly. Hovorí o Božej láske, „ktorá je v *Kristovi Ježišovi*“. Tým sa vraciame späť k bodu, pri ktorom sme začali, a to k Božej láske, ktorú je možno vidieť na kríži. Ale dodajme ešte aj nasledujúce: nesmieme sa na Krista pozeráť tak, že budeme ako diváci iba pozorovať, ako sa v ňom prejavila Božia láska. Naopak my v skutočnosti musíme byť „v ňom“ - v Kristu - v zmysle osobného vzťahu k nemu skrze vieru, ak máme túto lásku poznať! Otázka teda znie: Poznáme ho takto? Uvedomili sme si, že táto veľká Božia láska je láskou aj pre nás skrze vieru v Kristovu obeť? Sme jeho? Je Ježiš naším osobným Spasiteľom a Pánom?

Iný spôsob, akým by bolo možné poznať Boží lásku osobne, neexistuje; preto nie je skutočne žiadna iná cesta, ako poznať Boží lásku. Cesta musí začať našim odovzdaním sa Kristovi. Boh rozhodol, že len v Kristovi je možné spoznať jeho veľkú, nekonečnú, dávajúcu, zvrchovanú a večnú lásku k hriešnikom.

*

Poznámky:

¹ Augustine, *The Gospel According to St. John*, cx 6 in *The Nicene and Post-Nicene Fathers*, first series, ed. Philip Schaff (New York: The Christian Literature Company, 1888), zv. 7, s. 41

² C.S.Lewis, *Čtyři lásky*, Návrat domů, Praha 1997, s. 96-97

³ Lewis, *Čtyři lásky*, s. 11

⁴ Packer, *Poznanie Boha*, Návrat, Praha 1992, s. 108

Božia láska a spravodlivosť – bod napätia?

z knihy *Christian Theology*, Millard J. Erickson

Hoci sme sa pozreli na mnohé charakteristiky Boha, ani náhodou sme ich ešte nevyčerпали. Ale aký je medzi nimi vzájomný vzťah? Dajme tomu, že Boh je jednotná, komplexná bytosť, ktorej osobnosť tvorí harmonický celok. Medzi žiadnymi z jeho atribútov by teda nemalo existovať žiadne napätie. Ale je to naozaj tak?

Jedným z bodov možného napätia, ktorý sa zvyčajne zvykne zdôrazňovať, je vzťah medzi Božou láskou a jeho spravodlivosťou. Na jednej strane sa zdá, že Božia spravodlivosť je veľmi krutá, vyžadujúca si smrť tých, ktorí hrešia. Toto je zúrivý, neľútostný Boh. Ale na druhej strane je Boh milosrdný, milostivý, odpúšťajúci, trpezlivý. Nie sú tieto dve skupiny vlastností v konflikte jedna s druhou? Existuje teda v Božej podstate vnútorné napätie?¹

Ak začneme s predpokladmi, že Boh je ucelená bytosť a že Božie vlastnosti sú vo

vzájomnom súlade, zadefinujeme ich vo svetle, ktoré na seba navzájom vrhajú. Teda spravodlivosť je milujúca spravodlivosť a láska je spravodlivá láska. Zatiaľ čo koncepcia lásky bez spravodlivosti môže byť odvodená napríklad z vonkajších zdrojov, nie je to učenie Biblie.

To, čo tým hovoríme, je, že lásku plne nepochopíme, až kým neporozumieme tomu, že jej súčasťou je aj spravodlivosť. Ak láska v sebe nezahŕňa spravodlivosť, potom je to obyčajná sentimentálnosť. Prístup, ktorý by definoval lásku ako čisto zabezpečujúcu túžbu niekoho iného, nie je biblický. Naráža na dva problémy: (1) Poskytnúť niekomu to, čo mu v danú chvíľu poskytne pohodlie, nemôže byť nič viac než uspokojovaním jeho chŕtôk - taký čin nemusí byť nevyhnutne správny. (2) Je to zvyčajne emocionálna reakcia na jednotlivca alebo situáciu, ktoré sú okamžite k dispozícii. Ale rozmer lásky je oveľa širší - nevyhnutne zahŕňa spravodlivosť, rozlišovanie správneho a nesprávneho a celé ľudstvo. Ako správne

poukázal Joseph Fletcher, spravodlivosť je jednoducho porozdávaná láska.² Je to láska človeka k všetkým jeho blíznym, tým v bezprostrednej blízkosti, a tým, ktorí sú oddelení časom a priestorom. Spravodlivosť znamená, že láska musí byť preukázaná vždy, či už situácia okamžitej potreby prezentuje samú seba ako naliehavú a intenzívnu alebo nie. Láska v biblickom zmysle teda neznamena len vyhovieť hocikomu, kto je naporúdzi. Je oveľa presnejšie, keď povieme, že láska neodmysliteľne zahŕňa aj spravodlivosť. To znamená, že tu je záujem o konečné dobro celého ľudstva, túžba urobiť to, čo je

správne, a presadenie vhodných následkov za nesprávny čin.

Vlastne, v Božom zaobchádzaní s človekom šli láska a spravodlivosť ruka v ruku. Božia spravodlivosť si vyžaduje platbu ako trest za hriech. Avšak Božia láska túži po tom, aby bolo spoločenstvo

človeka a Boha znovu obnovené. Ježiš Kristus ponúkol sám seba ako uzmiernenie za hriech a to znamená, že bola zachovaná aj Božia spravodlivosť, aj Božia láska. A medzi nimi naozaj žiadne napätie neexistuje. Napätie tam vnáša iba ten, koho názor na lásku si vyžaduje, aby Boh odpúšťal hriech bez toho, aby zaň bola uskutočnená akákoľvek platba. Ale to znamená, že v tom prípade zmýšľame o Bohu ako o niekom úplne inom, než v skutočnosti je. Navyše Kristova obeť ako platba za hriech je z Božej strany prejavom väčšej lásky, než by bola taká láska, ktorá by ľudí len jednoducho zhovievavo od dôsledkov hriechu oslobodila. Aby naplnila jeho spravodlivé uplatňovanie zákona, bola Božia láska taká veľká, že za nás dala jeho Syna.

Láska a spravodlivosť nie sú dve oddelené vlastnosti súťažiacie jedna s druhou. Boh je aj spravodlivý, aj milujúci, a on sám poskytol to, čo požaduje.³

*

**Ak láska v sebe
nezahŕňa
spravodlivosť, potom
je to obyčajná
sentimentálnosť.**

Poznámky:

¹ Nels Ferré, *The Christian Understanding of God* (New York: Harper and Brothers, 1951), s. 227n.

² Joseph Fletcher, *Situation Ethics: The New Morality* (Philadelphia: Westminster, 1966), s. 86-102. Česky: *Situační etika*, Kalich, Praha, 2009

³ William G. T. Shedd, *Dogmatic Theology* (Grand Rapids, Zondervan, 1971, dotlač), zväzok 1, s. 377-378.

Príprava vlastnej odpovede

1. Znovu si prečítajte verš Ján 3:16. Premýšľajte nad tým, čo stála Boha – Otca jeho láska k vám, keď poslal na smrť svojho jediného Syna, s ktorým sa od vekov tešil zo vzájomného spoločenstva. Uvažujte nad tým, aké neobslahnutelné hĺbky lásky museli motivovať Syna, aby na seba vzal Otcov hnev za všetky hriechy.

Vyjadrite svoje uctievanie Boha chválou zo Žalmu 136:1-9; 23-26:

1 Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 2 Ďakujte Bohu bohov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 3 Ďakujte Pánovi pánov, lebo jeho milosrdenstvo je večné. 4 Jedine on koná veľké divy, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 5 Dômyselne utvoril nebesia, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 6 Na vodách rozprestrel zem, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 7 Utvoril veľké svetlá, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 8 Slnko má vládnuť vo dne, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 9 Mesiac a hviezdy majú vládnuť v noci, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 23 Spomenul si na nás v našom ponížení, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 24 Oslobodil nás od našich protivníkov, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 25 Všetkým tvorom dáva pokrm, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. 26 Ďakujte Bohu nebies, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

2. Vybavte si v mysli človeka, ktorý je podľa vás najhorším stelesnením zla. Zomreli by ste za neho? Náš svätý Boh nás vidí ako oveľa horších, než bol Hitler alebo Pol Pot. A predsa nás tak veľmi miloval, že sem poslal svojho Syna ako človeka a „on sám, na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili vďaka spravodlivosti“ (1Petrov 2:24). Zapište si jednu vec, v ktorej sa tento týždeň budete snažiť preukázať Božiu lásku niekomu, o kom si myslíte, že je nemožné ho milovať.
3. Spíšte si zoznam toho, čo sa vám zdá byť hrozbou, ktorá vás oddelí od Božej lásky (neistota, pochybnosti, strach, ťažké okolnosti, pokazené vzťahy, atď.). Keď už máte svoj zoznam hotový, prečiarknite ho a namiesto neho tam napíšte slová z Rimanom 8, ktoré zhrňajú Božie uistenie pre nás: „Nič ma nemôže odlúčiť od Božej lásky!“

Diskusia o téme

1. Ktoré nové stránky Božej lásky viete viac oceniť v dôsledku štúdia tejto témy?
2. Aké prekážky stoja v ceste k tomu, aby sme si Božiu lásku lepšie vážili a plnšie zažívali?
3. Prečo nás Boh miluje? (Ak by ste boli Bohom, milovali by ste ľudí?)
4. Ak je Boh vtelenou láskou (uchádza sa o ľudstvo a poslal svojho Syna, aby zomrel za naše hriechy), aké je potom ľudstvo v kontraste s Bohom (odmietli sme jeho úsilie a zabili jeho Syna)?
5. Ako mohol milujúci Boh odsúdiť svojho vlastného Syna, aby zomrel takou hroznou smrťou?
6. Ako sa v udalosti ukrižovania stretáva Božia láska s Božou spravodlivosťou?
7. Je možné, aby Božia láska prevážila jeho hnev? Prevažuje niekedy Boží hnev nad jeho láskou? Prečo áno, alebo prečo nie?
8. Aký je vzťah Božej lásky k jeho zvrchovanosti a k slobode vyvoliť si tých, ktorých on chce?
9. Ako by malo naše porozumenie Božej láske ovplyvniť spôsob, akým žijeme?
10. Akými praktickými spôsobmi môžete preukázať bezpodmienečnú lásku v oblastiach, v ktorých sa pohybujete?

Praktické činy poslušnosti

1. Ako táto diskusia zmenila vaše pôvodné porozumenie tejto téme? Svoje myšlienky zhrňte tu:
2. Ako by mohli tieto zmeny veľmi prakticky ovplyvniť váš život (správanie, postoje, atď.)?

3. Umožnite ostatným sledovať váš rast: Stanovte si ciele rastu v tejto oblasti vašej viery a podelte sa s nimi vo vašej skupine alebo s moderátorom skupiny.

S Božou pomocou budem:

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola